

Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ З
ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ**

**ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)
8-10 КЛАСИ**

Укладач: **Данілавічюте Е.А.**, старший науковий співробітник, завідувач
лабораторії логопедії

Київ – 2016

Пояснювальна записка

Мультилінгвальність виступає одним із провідних маркерів сьогодення та передбачає оволодіння кожним європейцем декількома мовами. Посилення інтересу до вивчення іноземних мов продиктовано євроінтеграційними процесами, а також глобалізацією усіх сфер життя, що автоматично привертає особливу увагу до системи навчання іноземних мов у європейських країнах. Це оптимізує процес розробки сучасних концепцій та відповідного реформування системи опанування знань, умінь і навичок іншомовного спілкування, про що свідчить позитивний досвід зазначених країн.

Відповідно до навчальних програм з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов для 5-10 класів у якості **мети** навчання іноземної мови обрано досягнення учнями рівня комунікативної (мовної, мовленнєвої, соціокультурної) і загальнонавчальної компетенцій, що дозволяє спілкуватися – розуміти (аудіювання, читання), говорити та писати. У якості пріоритетних напрямів навчально-виховного процесу виступає формування практичних навичок пошуку й аналізу інформації, самоорганізації, адекватної конкретним мовним ситуаціям поведінки, становлення ціннісних орієнтацій. Мовленнєвим знанням, умінням і навичкам відведено роль засобів цілісного розвитку дитини, їх опанування більше не виступає у якості самостійних цілей. Діяльнісний, особистісно-орієнтований та компетентнісний підходи є провідними у процесі навчання іноземної мови, що забезпечує здатність застосовувати компетентності в житті.

Школярі з *порушеннями опорно-рухового апарату*, які переходять до 8-10-го класів спеціального загальноосвітнього закладу, усе ще залишаються дітьми зі своєрідним розвитком різних компонентів структури мовленнєвої діяльності, що обумовило створення програми з урахуванням цього факту.

Своєрідність такої програми полягає у адаптації навчальної інформації (за рахунок створення специфічних умов її засвоєння) відповідно до розробленої корекційно-розвиткової складової, що містить мовленнєвий, пізнавальний, емоційно-вольовий та особистісний компоненти, та є логічним продовженням навчальної програми для школярів 1-4, 5, 6, 7 класів із порушеннями опорно-рухового апарату.

Навчальна програма з вивчення іноземної (англійської) мови для учнів 8-10-их класів для школярів із порушеннями опорно-рухового апарату— нормативний документ, у якому конкретизовано визначені Державним стандартом загальної освіти результати навчання відповідно до певної складової освітньої галузі, розкрито її зміст, репрезентовано рекомендації щодо врахування особливостей перебігу навчально-виховного процесу в умовах наявності порушень мовленнєвого розвитку, які розташовано у самому тексті трьох колонок програми.

Доцільність використання навчальної програми, як основного робочого документу організації навчального процесу школярів із порушеннями опорно-рухового апарату, забезпечується вирішенням ряду корекційно-розвиткових **завдань**, що полягають у визначенні порушень мовленнєвого розвитку та механізмів їх виникнення (передбачає співпрацю вчителя іноземної мови та вчителя-логопеда, який надає необхідні поради стосовно стану розвитку мовлення кожної дитини); подоланні виявлених порушень з урахуванням механізмів їх виникнення та з опорою на найбільш збережені компоненти мовленнєвої та пізнавальної діяльності; попередженні появи вторинних порушень мовленнєвого (дисграфії, дизорфографії та дислексії) та пізнавального розвитку; формуванні здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки; нормалізації м'язового тону організму дитини через інтеграцію мовленнєвої, пізнавальної, рухової діяльності та на фоні організації загальнооздоровчих заходів з позицій індивідуального підходу до потреб кожного школяра.

Реалізація завдань відбувається в процесі знайомства школярів з різноманітним лексичним матеріалом (розділ таблиці «Тематика ситуативного спілкування» у контексті навчальних програм з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів), який подано за певними темами, і відповідає їхнім віковим особливостям, пізнавальним можливостям, а також задовольняє потреби у формуванні соціокультурної та загальнонавчальної компетенції.

Табличне структурування програми відбувається за основними змістовими лініями, представленими в Державному стандарті. Зміст першої колонки відбиває складові лінгвістичної компетенції (лексичну, граматичну, фонетичну, які подано окремо, що обумовлено можливістю компонувати фонетичний та граматичний навчальний матеріал відповідно до певної лексичної теми у контексті певного підручника), кожна з яких передбачає роботу з матеріалом у контексті єдиної лексичної теми; сфери спілкування, мовленнєві функції, засоби вираження (відповідно до лексичної теми). Слід зазначити, що формування фонетичної складової лінгвістичної компетенції передбачено змістом двох інших, проте опанування фонетичних знань дітьми з порушеннями рухового та мовленнєвого розвитку потребує особливої уваги і продовжує відбуватися на провідному рівні організації як усної, так і писемної мовленнєвої діяльності, а значить виступає метою певних завдань. Саме тому в контексті кожної лексичної теми фонетична складова спрямована на виконання завдань різного ступеня складності (за принципом поступового ускладнення), передбачаючи формування вимовних, читацьких та писемних навичок (списування, письмо під диктовку, творче письмо з різним ступенем участі рухів артикуляційного апарату). У другій колонці подано інформацію про досягнення учнів у контексті певної теми, а також специфічні умови, при дотриманні яких уможливорюється достатній рівень засвоєння учнями навчального матеріалу. Третя колонка стосується особливостей корекційно-розвиткової роботи в процесі навчання дітей з порушеннями мовлення. Тут розташовано детальну інформацію щодо формування тих компонентів психологічної структури мовленнєвої діяльності, соціокультурної та загальнонавчальної компетенції, особистісних якостей, які є основою благополучного засвоєння всіх знань, умінь і навичок, що передбачені програмою, з

урахуванням загальних та індивідуальних особливостей мовленнєвого розвитку, а також послідовності подачі навчального матеріалу, найбільш прийнятної для зазначеної категорії учнів.

На відміну від сучасної програми, за якою навчаються школярі загальноосвітніх навчальних закладів, програма для учнів з порушеннями опорно-рухового апарату передбачає опанування всіх необхідних знань, умінь та навичок з урахуванням вихідного рівня розвитку вимови, лексики, граматики у контексті рідної мови кожного з учнів та причин виникнення порушень, що обумовлено наявністю єдиного нейрофізіологічного мовленнєвого механізму незалежно від типу мови. Перелік напрямів (зазначених вище), що складають зміст навчання, залишається однаковим у контексті кожної теми (весь перелік напрямів має повторюватися стільки разів, скільки тем передбачено програмою). Такий підхід обумовлений необхідністю детального відбиття змін, що мають місце під час вивчення матеріалу в рамках будь-якого напрямку кожної наступної теми. Поступове, дозоване ускладнення матеріалу веде до послідовного зростання вимог до рівня знань учнів за кожним напрямом з однієї теми в іншу за принципом спіралі. Загальна характеристика якісних змін полягає в об'ємі допомоги, що надається педагогом: спочатку виконання завдань відбувається переважно з опорою на запитання педагога та за його допомогою, надалі – лише з опорою на запитання педагога (в тих завданнях, де це необхідно), а до кінця навчання у цьому класі учні переходять до ще більш самостійного виконання завдань. З метою зручності користування програмою зміни, котрі відбуваються в рамках окремих напрямів певної теми, представлені детально. У випадках збереження алгоритму опанування навчального матеріалу у контексті різних тем, зміни стосуються лише лексичного та граматичного наповнення, а чіткий обсяг нових лінгвістичних одиниць відсутній, що пов'язано із подальшою можливістю створення альтернативних підручників та використання наявних, які відрізняються варіативністю лексики (слів, словосполучень, речень, текстів у віршованій та прозаїчній формах тощо) у процесі подачі тієї самої теми. Головною залишається загальна модель роботи у контексті кожної

лексичної теми, репрезентована у першій колонці таблиці. Вона може виступати й підґрунтям планування роботи на уроці. Таким чином, зменшується вірогідність втрати одного з важливих аспектів роботи з навчальним матеріалом.

Наявність порушень мовленнєвого розвитку у школярів з порушеннями опорно-рухового апарату вимагає від педагога обов'язкового втілення диференційованого та індивідуального підходів у практику своєї роботи. Це дозволить врахувати особливі освітні потреби кожної дитини, а також створить умови для досягнення нею хоча б мінімального успіху, що є потужним мотивуючим засобом опанування знань з іноземної (англійської) мови. Організація навчально-виховного процесу з використанням ігрової форми залишається актуальною упродовж шостого і сьомого років навчання. Обов'язковими умовами успішного засвоєння знань виступають: **довільність** (здебільшого навмисне привертання уваги до нової інформації, а не мимовільне її накопичення), **чітке дозування матеріалу** (не більше 5-10 нових лінгвістичних одиниць для запам'ятовування від уроку до уроку відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей; виконання невеликих домашніх завдань лише з опорою на засвоєний на уроці матеріал), **багаторазовість усіх можливих форм повторення** (у тому числі, звучання еталонного мовлення педагога з тлумаченням особливо складних випадків вимови та розуміння; велика кількість тренувальних вправ, що передбачають диференціацію різних часових форм), **наявність різноманітних опор** (з акцентом на зорових та рухових, уникаючи ситуацій засвоєння мовленнєвого матеріалу лише на основі слухового сприймання за причини частого порушення фонематичних процесів) та **індивідуальний розклад** (темп, послідовність, пріоритети тощо) засвоєння навчального матеріалу.

Специфіка порушень мовленнєвого розвитку обумовлює необхідність збільшення терміну опанування навчальної програми, яка розрахована на 9 років оволодіння знаннями у загальноосвітній школі, тому виникає необхідність їх рівномірного розподілу на три роки замість двох. Таким чином, старшокласники з порушеннями опорно-рухового апарату завершують курс навчання англійської мови у 10 класі, зміст програми при цьому співпадає із 9 класом загальноосвітньої

школи. Розподіл годин за тематикою ситуативного спілкування здійснено відповідно до досвіду практичної роботи (Довбнею І.П., вчителем англійської мови Лисогірської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату). Відповідно до навчального плану на вивчення англійської мови в 8-10 класах відводиться 105 годин, 97 з яких відведено на вивчення матеріалу, а 8 (по 4 години в кожному семестрі) – на здійснення семестрового контролю з 4 видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

Відмінність навчальних досягнень учнів з порушеннями опорно-рухового апарату від навчальних досягнень звичайних учнів (9-го класу) загальноосвітніх шкіл на кінець 10-го класу полягає у наявності умов, при яких школярі з порушеннями мовлення можуть успішно виконати передбачені програмою завдання та, в цілому, узгоджуються з «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання».

8 клас

105 годин на рік (3 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати
1) Я, моя сім'я, мої друзі (спілкування з друзями по телефону, листування) (10 уроків) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>висловлення власного ставлення до поведінки та вчинків людей; пропонування, приймання та відхилення пропозиції</i> 2) Стиль життя (здоровий спосіб життя) (15 уроків) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>розповідь про свої ідеали, захоплення, спосіб життя та уподобання</i> 3) Шкільна бібліотека (вибір книг для читання, улюблений письменник, поет, книга, літературний герой) (19 уроків) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання оцінки подіям, ситуаціям, вчинкам, діям;</i>	<u>Учень:</u> - уміє надавати інформацію про себе, членів своєї родини, друзів (стосовно зовнішності людини, характеристики її особистості, поведінки, уподобань та повсякденних дій); називає ознаки здорового способу життя, види дозвілля, що існують, а також може надати інформацію про власний спосіб життя, спираючись на свої уподобання; уміє коментувати вибір книги для читання, називає улюбленого автора, літературного героя; називає види преси, які є актуальними для дитини; може підтримати бесіду про музичні уподобання; уміє у цілому констатувати географічне положення, називати основні ознаки клімату, кількість населення України; може розповісти про свою школу, спочатку вимовляючи нові лінгвістичні одиниці відповідно до інструкцій педагога (стосовно вимови окремих складних звукосполучень та інтонації), з іншими учнями класу, повторюючи за педагогом/однокласниками, самостійно вимовляючи відповідно до власних	Формування слухової уваги та пам'яті на матеріалі англomовних одиниць мовлення шляхом кількарразової гучної та виразної вимови слів та коротких речень педагогом з акцентом на довільному зоровому зосередженні на еталонній вимові педагога (органах артикуляції педагога) та ситуації, у якій відбувається сприймання з метою розуміння мовного матеріалу. Формування слухового контролю за власною вимовою шляхом її співставлення із еталонним мовленням педагога (оцінювання якості власних вимовних умінь та їхня самостійна корекція) у процесі активного застосування мови.

аргументація свого вибору, точки зору, власної думки 4) Засоби масової інформації (преса) (14 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: обмін думками з приводу подій, ситуацій тощо; оцінювання стану речей, подій, фактів 5) Музика (музичні стилі, музиканти, композитори, виконавці) (15 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: висловлення своїх вражень, почуттів та емоцій у зв'язку з почутим (радість, подив, сумнів, стурбованість тощо) 6) Україна (географічне положення, клімат, населення) (12 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: аргументація своєї точки зору, власної думки; оцінювання стану речей, подій, фактів 7) Шкільне життя (школи в Україні) (12 уроків) освітня сфера спілкування Мовленнєві функції:	мовленнєвих можливостей та ситуації спілкування у контексті кожної теми ситуативного спілкування;	
--	--	--

висловлення своїх вражень, почуттів та емоцій у зв'язку з почутим, побаченим (радість, подив, сумнів, стурбованість тощо) <i>Лексичний компонент лінгвістичної компетенції:</i> повсякденні дії, види дозвілля, кореспонденція, літературні жанри, обладнання та послуги бібліотеки, періодичні видання, музичні жанри / інструменти, географічні поняття, типи шкіл, назви навчальних кімнат та шкільного обладнання	- впізнає на слух та може вказати на предмети, явища та дії, що пов'язані з кожною з лексичних тем, або на їхнє зображення на картинці (<i>повторення слів у контексті кожної теми та поповнення словника новими словами</i>), називає їх (з опорою на картинки у разі необхідності) відповідно до власних мовленнєвих можливостей; може скласти декілька речень, здійснити опис; підтримати бесіду про предмети, явища та дії, здійснити повідомлення у контексті конкретної лексичної теми з опорою на зразок (еталонне мовлення педагога, зорові опори тощо) та алгоритм за допомогою учителя, або працюючи в парі з однокласником, відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей;	Формування навичок вимови відповідно до мовленнєвих можливостей з опорою на еквіваленти рідної мови та відповідно до послідовності перебігу корекційної роботи з подолання порушень мовленнєвого розвитку на матеріалі рідної мови, а також з опорою на наочність з метою підтвердження розуміння значення мовних одиниць. Формування умінь спиратися на власні фонематичні уявлення (акустико-артикуляційні образи слів) у процесі конструювання висловлювань з метою наближення навчального процесу до ситуацій вільної комунікації, у яких відбувається внутрішній переклад з рідної мови на іноземну. Формування впевненості у власних мовленнєвих можливостях з метою профілактики виникнення психологічного бар'єра на шляху до розвитку англомовних комунікативних навичок за допомогою створення ситуацій успіху, що супроводжуються
---	---	---

Граматичний компонент лінгвістичної компетенції: диференціація Present Simple, Present Continuous (у значенні майбутнього часу), Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple, структури <i>to be going to</i> (упродовж року); пасивний стан (<i>Passive voice: Simple Tenses</i>)	- продовжує вдосконалювати навичку диференціації стверджувальних, питальних (<i>general, special questions, Tag-questions, alternative questions</i>) та заперечних речень різних конструкцій у <i>Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple</i>, з використанням структури <i>to be going to</i>, виділяючи суттєві ознаки у процесі сприймання англомовних лінгвістичних одиниць та здійснюючи адекватний переклад з рідної мови на англійську відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - розуміє призначення пасивного стану (<i>Passive voice</i>) як такого, що використовується з метою зосередження уваги на дії (при цьому неважливо або невідомо хто/що її виконує), а також у деяких випадках з метою ввічливої констатації факту, уникаючи звинувачення будь-кого у його наявності (<i>A vase was broken.</i>); знає англомовний варіант назви, граматичну формулу його утворення (<i>subject + finite form of to be + Past Participle</i>); може правильно здійснити переклад речень, що містять конструкцію	незмінно доброзичливим та толерантним ставленням з боку педагога, яке полягає у наданні можливості здійснити декілька спроб під час відповіді учня для досягнення позитивного результату. Формування навичок самоконтролю у процесі прийняття рішення щодо визначення часу та здійснення поточної корекції у разі необхідності з метою вдосконалення мовлення для точної передачі подій, які відбуваються або через певні проміжки часу у повсякденному житті, або прямо зараз (у даний момент, сьогодні, за наших днів), або щойно (вже, нещодавно, з певного моменту часу, тощо), або мали місце в минулому, або матимуть місце у майбутньому шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування навичок розпізнавання конструкцій пасивного стану, диференціації активного і пасивного станів з опорою на зорове (читання) або слухове (мовлення педагога, однокласників) сприймання та алгоритм міркувань (1.Визначення наявності або відсутності особи/предмета, яка/який виконує дію. 2.Визначення питання, на яке
---	---	---

<i>модальні дієслова (will, might, shall, should, let's, could)</i>	пасивного стану, з англійської на рідну і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинки, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок. - розуміє призначення модальних дієслів як таких, що не використовуються самостійно і не позначають конкретної дії або стану, а відображають ставлення мовця до якої-небудь дії, вживаються перед неозначеною формою основного дієслова, утворюючи конструкцію; знає їх переклад та диференціює випадки використання у словосполученнях та реченнях (стверджувальних, питальних, заперечних) відповідно до індивідуальних	відповідає особа/предмет, що виконує дію: «Хто/Що?» або «Ким/Чим?» після прийменника <i>by</i> (як індикатора наявності конструкції пасивного стану). 3.Прийняття рішення щодо визначення активного або пасивного стану конструкції із застосуванням відповідного часу.). Формування навичок самоконтролю у процесі самостійної побудови речень, що містять конструкцію пасивного стану з опорою на відповідний алгоритм міркувань (1.Конструювання речення з використанням пасивного стану рідною мовою. 2.Визначення дії та об'єкту/предмету, на який вона спрямована. 3.Визначення особи/предмету, за допомогою якої/якого виконується дія у разі наявності та актуалізація прийменника <i>by</i>. 4.Визначення часу та відповідної форми пасивного стану. 5.Здійснення перекладу з рідної мови на англійську. 6. Здійснення самоперевірки з опорою на зразок. 7.Внесення необхідних коректив у разі необхідності.). Формування умінь аналізувати речення з метою визначення модального дієслова, самостійно добирати необхідне відповідно до змісту висловлювання, та вживати після нього неозначену форму дієслова, акцентуючи увагу на
--	--	---

неозначений займенник (<i>some, any, no</i> (та їх похідні), <i>none, much, many, little, few, all, both, either, neither, each, every</i> (і його похідні), <i>other, one</i>) прикметник у структурах “<i>as...as</i>”, “<i>so...as</i>”, зі словами <i>rather, quite, almost</i>	мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - розуміє призначення неозначених займенників, які використовуються тоді, коли невідомо про кого/що йдеться у реченні або, коли немає потреби згадувати особу/осіб/предмет/предмети, а також лише з метою підкреслення існування особи/осіб/предмету/предметів без їхнього визначення; знає особливості вживання займенників та їх перекладу на рідну мову в стверджувальних, питальних, заперечних реченнях з урахуванням кількості осіб/предметів, відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - розуміє, що при порівнянні двох предметів однакової якості прикметник вживається шляхом його розташування всередині конструкції “<i>as...as</i>” (<i>My name is as long as yours.</i>) зі значенням «такий самий ... як», «так само ... як» або конструкції “<i>so...as</i>” (<i>My name is not so long as yours.</i>) зі значенням «не такий самий ... як», «не так само ... як» у заперечних реченнях; розуміє, що ознака	відсутності частки <i>to</i>, шляхом привертання уваги до особливостей звучання та використання алгоритму міркувань, що дозволяють прийняти правильне рішення (наприклад, 1)«аналіз конструкції речення» на предмет наявності модального дієслова, 2)«розпізнавання модального дієслова», 3)виконання дії, що передбачена умовами завдання) у контексті ігрових ситуацій. Формування уміння розпізнавати на слух та під час зорового сприймання неозначені займенники, відрізняючи їх від інших, визначати їх місце в реченні та правильно використовувати в процесі самостійного конструювання речень шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідного слова у разі необхідності (при опорі на зразок еталонної вимови педагога), а також його індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо педагогом або самою дитиною у контексті виконання завдань. Формування уміння розпізнавати на слух та під час зорового сприймання прикметник у структурах, які дозволяють визначити тотожний або нетотожний ступінь прояву ознаки, диференціювати значення слів, що репрезентують ступінь прояву певної
---	--	---

прислівник місця (<i>somewhere, anywhere, everywhere, nowhere</i>)	предмета, яка репрезентована за допомогою прикметника, може мати різний ступінь прояву, що позначається шляхом використання слів <i>rather</i> (менший ступінь: 60% прояву), <i>quite</i> (більший ступінь: 80% прояву) зі значенням «достатньо», <i>almost</i> (трохи не вистачає до певного «еталона») зі значенням «майже» (“<i>not quite</i>” – «не є достатнім») перед прикметниками; знає особливості вживання прикметників у зазначених структурах і з використанням слів, що характеризують ступінь прояву ознаки, а також переклад на рідну мову в стверджувальних, питальних, заперечних реченнях відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - розуміє призначення прислівників місця, які характеризують дієслово і позначають місце дії; знає, що прислівники <i>somewhere, anywhere</i> мають один переклад: «десь», «де-небудь», проте перший вживається у стверджувальних, другий – у питальних та заперечних реченнях, а прислівник <i>nowhere</i> переважно використовується у коротких відповідях, у інших випадках використовується конструкція “<i>not ... anywhere</i>” (речення не може містити заперечну частку і прислівник із запереченням водночас); ставить відповідне питання; визначає місце прислівника у реченнях відповідно до	ознаки, а також в процесі самостійного конструювання речень шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідної структури або слова у разі необхідності (при опорі на зразок еталонної вимови педагога), а також його індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо педагогом або самою дитиною у контексті виконання завдань. Формування уміння розпізнавати та диференціювати прислівники місця, у процесі слухового сприймання слів, словосполучень, речень, та самостійно використовувати їх відповідно до заданого контексту шляхом привертання уваги до особливостей звучання та вимови у контексті ігрових ситуацій.
--	--	---

кількісний числівник (до 1000000) <i>Adverbial Clause with “when”</i>	індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - знає назви кількісних числівників від 1 до 1000000, розрізняє на слух, може здійснити переклад, використовує окремо, у словосполученнях, реченнях відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - розуміє призначення підрядного речення, у якому обставину часу репрезентовано групою слів (<i>I went to school when I was 6 years old.</i>); знає особливості перекладу підрядної частини речення, що містить <i>Adverbial Clause</i> на рідну мову, уміє конструювати стверджувальні, питальні, заперечні речення (з орієнтацією на їх головну частину) відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога;	Формування умінь розрізняти та використовувати кількісні числівники з опорою на слухове та зорове сприймання, послідовно та вибірково відтворювати їх за необхідності називання кількості предметів відповідно до контексту мовленнєвої ситуації шляхом багаторазового повторення під час участі у різноманітних іграх, що дозволяють полегшити запам'ятовування (наприклад, за рахунок групування на основі спільності ознак звучання та написання на початку слова: <i>six, sixteen, sixty etc.</i>, утворення однакових за звучанням та написанням частин слова, що розташовано в кінці: <i>thirteen, fourteen, fifteen; twenty, thirty, forty etc.</i>). Формування умінь розпізнавати на слух та з опорою на зорове сприймання (читання) речення, що містять <i>adverbial clause</i> серед інших, самостійно конструювати їх на основі здійснення самоконтролю шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідної конструкції у
--	---	---

<i>Pro-Clause</i> with “so”, “not” (<i>I think so. I hope not</i>) Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції (рівень усного та писемного мовлення): вимова, читання, письмо	- розуміє призначення конструкції речення, граматична форма якого базується на думці, що була висловлена у попередньому питальному реченні, і тому не співпадає з граматичними алгоритмами <i>yes/no</i> відповідей на питання, які було опановано раніше; знає, що у випадку позитивної відповіді додається <i>so</i>, а у випадку негативної – <i>not</i> після дієслів, які дозволяють передати ставлення особи до того, що вона говорить (<i>Is London the capital of Great Britain? I think so. Do you think it's going to rain? I hope not.</i>); здійснює переклад речень, самостійно конструює відповіді на питання відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - впізнає графічні образи нових слів (засвоєних на рівні усного мовлення у контексті теми), а також словосполучень та речень, що містять ці слова, з опорою на слухове сприймання еталонної вимови педагога, транскрипційні позначення, розуміє значення (здійснює переклад з англійської мови на рідну та навпаки); читає нові слова окремо, у контексті словосполучень, речень (відтворюючи	разі необхідності (при опорі на зразок еталонної вимови педагога), а також її індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо педагогом або самою дитиною у контексті виконання завдань. Формування уміння розпізнавати на слух та з опорою на зорове сприймання (читання) речення, що містять <i>Pro-Clause</i> серед інших, самостійно конструювати їх на основі здійснення самоконтролю шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідної конструкції у разі необхідності (при опорі на зразок еталонної вимови педагога), а також її індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо педагогом або самою дитиною у контексті виконання завдань. Формування зорових, фонематичних, мовнорухових операцій та функцій (сприймання, уваги, пам'яті, контролю) та умінь спиратися на них послідовно або одночасно у процесі опанування оптико-акустико-вимовних образів англійських слів, швидко актуалізуючи необхідний та переключаючись з одного на інший, шляхом залучення
---	--	--

	інтонацію реплік погодження, поради, висловлення почуттів; інтонацію складносурядного та складнопідрядного речень), текстів, вимовляючи відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на візуальні підказки (транскрипційні нагадування, малюнки, схеми тощо) або за допомогою педагога у разі необхідності; - усвідомлює повністю сенс прочитаного вголос, мовчки (за умови достатнього рівня мовленнєвої готовності) тексту, який побудовано на знайомому мовному матеріалі, демонструючи ступінь розуміння через здійснення або дослівного перекладу на рідну мову, або у процесі виконання завдань до тексту відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей; - уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі списування, водночас виконуючи різноманітні завдання орфографічного або	учнів до роботи зі словником (внесення нових слів з опорою на зразок, коментарі та допомогу педагога, який виконує відповідні записи на дошці), що полягає у подальшому вивченні занесених до словника слів у ігрових ситуаціях. Формування навичок дискурсивно-логічного розуміння прочитаного (передбачає деяке «відставання» процесу усвідомлення від процесів сприймання), що потребує попереднього лексико-граматичного, а інколи стилістичного аналізу окремих частин тексту шляхом створення навчальних ситуацій, спрямованих на змістову ідентифікацію («Знайдіть у прочитаному тексті речення, які схожі за змістом на це», «Визначте, чи відповідає це речення змісту оповідання» тощо), розкриття значення незнайомих слів на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, у процесі читання текстів особистого характеру (листів, листівок, створених власноруч), що є додатковим стимулом для опанування навички читання. Формування умінь співвідносити написане слово із еталонним на основі
--	--	--

	граматичного характеру відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі написання зорових, зорово-слухових та слухових диктантів за умови достатнього рівня засвоєння лінгвістичних одиниць у контексті теми, а також відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	зорового сприймання та виправляти помилки у разі їхнього виникнення спочатку в навмисно створених умовах (на дошці: у неправильно записаних педагогом словах), у писемній продукції сусіда по парті шляхом створення ситуацій співробітництва, потім у власній з опорою на алгоритм, що передбачає запропоновану педагогом послідовність дій. Формування умінь запам'ятовувати англомовні лінгвістичні одиниці (англійські слова) спочатку на основі лише зорового сприймання та письмово відтворювати їх, спираючись на оперативну зорову пам'ять; далі - на основі зорового сприймання (слова, словосполучення, короткі речення) та письмово відтворювати їх, спираючись на слухове сприймання мовлення педагога та зорово-слухову оперативну пам'ять; далі - на основі лише слухового сприймання мовлення педагога, спираючись на слухову оперативну пам'ять, з метою вдосконалення письма. Формування навичок контролю за якістю вимови (у разі її присутності) в процесі письма, співставлення результатів вимови (уявлень у разі відсутності вимови) та написання з
--	--	---

Соціокультурна компетенція: інтерес і ставлення до англійської мови, культури її	- уміє письмово відтворювати англомовні слова, словосполучення, короткі речення, що запропоновано рідною мовою (здійснювати письмовий переклад) з опорою на уявлення про звуко-буквений склад зазначених лінгвістичних одиниць, а також відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово описувати предмет, особу, подію, явище або об'єкт, що репрезентовано у контексті певної лексичної теми, з опорою на зразок, попередньо засвоєну модель та власні уявлення стосовно необхідних конструкцій речень та правильності написання слів відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - проявляє інтерес і поважне ставлення до англійської мови і культури (традицій,	метою адекватно оцінювати власний результат та вносити відповідні поточні корективи. Формування умінь здійснювати переклад з рідної мови на англійську шляхом актуалізації англомовних еквівалентів (уявлень про їхній звуко-буквений склад) з метою автоматизації іншомовних комунікативних навичок у процесі організації різноманітних колективних ігор, що передбачають спочатку часткове відтворення (доповнення слів, словосполучень, речень елементами, яких не вистачає тощо), а далі - повне письмове відтворення у контексті лексичної теми, яка вивчається. Формування іншомовного творчого письма з метою розвитку умінь самостійно будувати необхідні конструкції, дотримуючись правил граматики та орфографії, а також здійснювати контроль з опорою на зорове сприймання результатів писемного відтворення лінгвістичних одиниць, шляхом створення ситуацій довольного зосередження уваги на технологіях породження іншомовних висловлювань з їх подальшим писемним відтворенням (писемне
---	---	--

<i>народу-носія, особливостей стилю життя; уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; міжкультурна комунікація, ставлення до співрозмовника та його думки, здатність до спілкування з англомовними представниками; подолання упереджень і стереотипів</i> Загально-навчальна компетенція: <i>Спостереження; усвідомлення мети; співпраця; практичне застосування англійської мови; пошук та передача інформації; використання новітніх технологій</i>	досягнень, видатних особистостей) її народу-носія, прилучається до неї через читання художньої та публіцистичної літератури; має елементарні уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; розуміє та поважно ставиться до особливостей стилю життя англомовних однолітків, людей іншої культури; має уявлення про музичну культуру англомовних країн; бере участь у міжкультурній комунікації, адекватно спілкується із носіями мови: приймає рішення, дає оцінку; поважно ставиться до думки співрозмовника; розуміє сутність існуючих соціокультурних упереджень і стереотипів, необхідність їхнього подолання, конструює власні думки з урахуванням їхнього адекватного сприймання відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - розуміє необхідність уважного спостереження за інформацією, що підлягає вивченню; усвідомлює мету завдання; бере активну участь у парній і груповій роботі; застосовує англійську мову в ситуаціях навчального спілкування; здійснює пошук, докладає зусиль до розуміння нової інформації та її передачі з використанням новітніх технологій відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами.	спілкування із реальним або уявним другом у процесі листування). Формування високого рівня загальної культури та іншомовної мовленнєвої поведінки шляхом організації бесід виховного характеру, читання текстів, виконання різноманітних завдань відповідного змісту (у тому числі прослуховування аудіозаписів) у контексті кожної з лексичних тем із застосуванням ігрових ситуацій. Формування довільної уваги, пам'яті, контролю (зорової, слухової, мовнорухової модальностей) у процесі сприймання нового навчального матеріалу шляхом створення стимулюючого середовища: яскравої наочності, доступності інструкцій до завдань, новизни та оптимальної
--	--	--

		інтенсивності подачі навчального матеріалу через створення ігрових ситуацій, колективне складання алгоритмів або моделей міркувань для виконання конкретних завдань, аналіз групових та власних досягнень у ході виконання завдань з подальшим оцінюванням кінцевого результату, а також обговорення можливих помилок перед початком виконання у подальшому аналогічних завдань.
--	--	--

На кінець 8-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне	Діалогічне		
Відповідно до індивідуальних особливостей фонематичного розпізнавання та на основі слухового сприймання еталонного мовлення педагога, а також мовлення однокласників, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (кількаразового повторення лінгвістичних одиниць, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - висловлюють свої переконання, думки, згоду або незгоду тощо у відповідь на отриману інформацію; - складають стислі пояснення до плану або розкривають ідею; - розповідають історії, передають сюжет книги/фільму	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку фонематичних процесів, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у англomовних країнах; - ведуть бесіду з однією чи декількома особами у контексті	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, окорухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової): читають з повним розумінням прості тексти, побудовані на засвоєному	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку фонематичних процесів, зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, око-руко-рухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової): передають у письмовій формі

співрозмовником, а також у звукозапису; - розуміють основний зміст прослуханих текстів відповідно до тематики ситуативного спілкування; - виокремлюють необхідну інформацію з прослуханого; - використовують лінгвістичну і контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію або наочність	тощо і висловлюють своє ставлення/враження; Диференційований підхід до обсягу висловлювання (10-14 речень).	певної ситуації спілкування, а також використовуючи інформацію з прочитаного, почутого, побаченого; - беруть участь у діалогах різних типів, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій; - беруть участь у дискусії, аргументуючи свою точку зору; - будують спілкування на мовному та мовленнєвому матеріалі, що засвоєний і відповідає цілям, завданням у контексті програмної тематики; Диференційований підхід до обсягу правильно вербально	мовному матеріалі; - знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнку, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі); - розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. Диференційовани й підхід до обсягу (200-700 друкованих знаків).	зміст почутого, прочитаного, побаченого; письмово правильно оформлюють повідомлення відповідно до його форми (на основі лише зорового, зорового та слухового сприймання, лише слухового сприймання, звуко-буквених уявлень, підключаючи опору на власну виражену або приховану вимову у разі її правильності); описують предмет, особу, події, явища, об'єкти; продовжують підтримувати писемне спілкування у вигляді листування із уявним або
---	---	---	---	---

		оформлених індивідуальних реплік діалогу (7-8 реплік).		реальним другом, (використовуючи зразок, опору на фонематичні уявлення або власну вимову у разі її правильності; граматичні алгоритми у вигляді зорових опор або зразки подібного повідомлення).
				Диференційовани й підхід до обсягу письмового повідомлення (10-14 речень).

9клас

105 годин на рік (3 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати
1) Я, моя сім'я, друзі (спілкування у соціальних мережах) (12 уроків) <i>Особистісна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання інформації про себе та постановка питань з метою уточнення такої інформації про інших; опис людей, предметів, дій, явищ, самопочуття, подій; характеристика якостей особистості, вчинків людей і стосунків між ними</i> 2) Велика Британія (географічне положення, клімат, населення) (16 уроків) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання інформації та висловлення вражень про побачене, почуте, своїх почуттів і емоцій</i>	<u>Учень:</u> - уміє надавати інформацію про себе, членів своєї родини, друзів (стосовно зовнішності людини, характеристики її особистості, поведінки, уподобань, самопочуття та повсякденних дій); може надати інформацію про власний спосіб життя, спираючись на свої уподобання; може підтримати бесіду про природу і погоду; уміє у цілому констатувати географічне положення, називати основні ознаки клімату, коротко описати населення Великої Британії, США; називає види засобів масової інформації (інтернет, телебачення і радіо, програми), характеризує улюблену радіо-/телепередачу; може розповісти про свою школу, спочатку вимовляючи нові лінгвістичні одиниці відповідно до інструкцій педагога (стосовно вимови окремих складних звукосполучень та інтонації), з іншими учнями класу, повторюючи за педагогом/однокласниками, самостійно вимовляючи відповідно до власних мовленнєвих можливостей та ситуації	Формування слухової уваги та пам'яті на матеріалі англомовних одиниць мовлення шляхом багаторазової гучної та виразної вимови слів та коротких речень педагогом з акцентом на довірливому зоровому зосередженні на еталонній вимові педагога (органах артикуляції педагога) та ситуації, у якій відбувається сприймання з метою розуміння мовного матеріалу. Формування слухового контролю за власною вимовою шляхом її співставлення із еталонним мовленням педагога (оцінювання якості власних вимовних умінь та їхня самостійна корекція) у процесі активного застосування мови.

3) США (географічне положення, клімат, населення) (16 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: надання інформації та висловлення вражень про побачене, почуте, своїх почуттів і емоцій 4) Природа і погода (навколишнє середовище, охорона довкілля) (17 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: порівняння фактів, явищ; аргументація свого вибору, точки зору, власної думки 5) Засоби масової інформації (інтернет, телебачення і радіо, програми, улюблена радіо-телепередача) (24 уроки) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: опис подій; порівняння фактів, явищ; аргументація свого вибору, точки зору, власної думки 6) Шкільне життя (школи за кордоном)	спілкування у контексті кожної теми ситуативного спілкування;	
---	--	--

(12 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: надання інформації та висловлення вражень про побачене, почуте, своїх почуттів і емоцій; прийняття або відхилення пропозицій Лексичний компонент лінгвістичної компетенції: особисті дані, природні ресурси, проблеми довкілля, рослинний і тваринний світ, види радіо-і телепрограм, сайти в Інтернеті, назви країн (що вивчаються) і їх столиць, визначні місця цих країн	- впізнає на слух та може вказати на предмети, явища та дії, що пов'язані з кожною з лексичних тем, або на їхнє зображення на картинці (<i>повторення слів у контексті кожної теми та поповнення словника новими словами</i>), називає їх (з опорою на картинки у разі необхідності) відповідно до власних мовленнєвих можливостей; може скласти декілька речень, здійснити опис; підтримати бесіду про предмети, явища та дії, здійснити повідомлення у контексті конкретної лексичної теми з опорою на зразок (еталонне мовлення педагога, зорові опори тощо) та алгоритм за допомогою учителя, або працюючи в парі з однокласником, відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей;	Формування навичок вимови відповідно до мовленнєвих можливостей з опорою на еквіваленти рідної мови та відповідно до послідовності перебігу корекційної роботи з подолання порушень мовленнєвого розвитку на матеріалі рідної мови, а також з опорою на наочність з метою підтвердження розуміння значення мовних одиниць. Формування умінь спиратися на власні фонематичні уявлення (акустико-артикуляційні образи слів) у процесі конструювання висловлювань з метою наближення навчального процесу до ситуацій вільної комунікації, у яких відбувається внутрішній переклад з рідної мови на іноземну. Формування впевненості у власних мовленнєвих можливостях з метою профілактики виникнення психологічного бар'єра на шляху до розвитку англомовних комунікативних навичок за допомогою створення ситуацій успіху, що супроводжуються
--	---	---

Граматичний компонент лінгвістичної компетенції: диференціація Present Simple, Present Continuous (у значенні майбутнього часу), Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple, структури <i>to be going to</i> (упродовж року); пасивний стан (<i>Passive voice: Simple Tenses, Present Perfect Tense</i>)	- продовжує вдосконалювати навичку диференціації стверджувальних, питальних (<i>general, special questions, Tag-questions, alternative questions</i>) та заперечних речень різних конструкцій у <i>Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple</i>, з використанням структури <i>to be going to</i>, виділяючи суттєві ознаки у процесі сприймання англomовних лінгвістичних одиниць та здійснюючи адекватний переклад з рідної мови на англійську відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - продовжує вдосконалювати навичку визначення пасивного стану (<i>Passive voice</i>) як такого, що використовується з метою зосередження уваги на дії (при цьому неважливо або невідомо хто/що її виконує), а також у деяких випадках з метою ввічливої констатації факту, уникаючи звинувачення будь-кого у його	незмінно доброзичливим та толерантним ставленням з боку педагога, яке полягає у наданні можливості здійснити декілька спроб під час відповіді учня для досягнення позитивного результату. Формування навичок самоконтролю у процесі прийняття рішення щодо визначення часу та здійснення поточної корекції у разі необхідності з метою вдосконалення мовлення для точної передачі подій, які відбуваються або через певні проміжки часу у повсякденному житті, або прямо зараз (у даний момент, сьогодні, за наших днів), або щойно (вже, нещодавно, з певного моменту часу, тощо), або мали місце в минулому, або матимуть місце у майбутньому шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування навичок розпізнавання конструкцій пасивного стану, диференціації активного і пасивного станів з опорою на зорове (читання) або слухове (мовлення педагога, однокласників) сприймання та алгоритм міркувань (1.Визначення наявності або відсутності особи/предмета, яка/який виконує дію. 2.Визначення питання, на яке
--	--	---

	наявності (<i>A vase was broken.</i>); знає англомовний варіант назви, граматичну формулу його утворення (<i>subject + finite form of to be + Past Participle</i>); може правильно здійснити переклад речень, що містять конструкцію пасивного стану, з англійської на рідну і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинку, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок;	відповідає особа/предмет, що виконує дію: «Хто/Що?» або «Ким/Чим?» після прийменника <i>by</i> (як індикатора наявності конструкції пасивного стану). 3.Прийняття рішення щодо визначення активного або пасивного стану конструкції із застосуванням відповідного часу.). Формування навичок самоконтролю у процесі самостійної побудови речень, що містять конструкцію пасивного стану з опорою на відповідний алгоритм міркувань (1.Конструювання речення з використанням пасивного стану рідною мовою. 2.Визначення дії та об'єкту/предмету, на який вона спрямована. 3.Визначення особи/предмету, за допомогою якої/якого виконується дія у разі наявності та актуалізація прийменника <i>by</i>. 4.Визначення часу та відповідної форми пасивного стану. 5.Здійснення перекладу з рідної мови на англійську. 6. Здійснення самоперевірки з опорою на зразок. 7.Внесення необхідних коректив у разі необхідності.).
дієслово (<i>The Gerund</i>)	- розуміє сутність герундія (<i>The Gerund</i>) як такої граматичної одиниці, що має властивості і дієслова, і іменника водночас, не має подібної неособової форми в українській мові; знає, що герундій утворюється за допомогою	Формування навичок розпізнавання герундія у контексті речень, диференціації від граматично схожих зовнішніх ознак, що містять <i>-ing</i> у своєму складі (наприклад, від конструкції <i>Present Continuous</i>, структури <i>to be going to</i>), з опорою на

кількісний числівник (до 1000000) Relative Clause with “who”, “which”, “that”	основи дієслова та суфікса <i>-ing</i> (<i>to read – reading, to swim – swimming</i>), несе в собі відтінок значення деякого процесу (<i>читання, плавання</i>); може правильно здійснити переклад речень, що містять герундій, з англійської на рідну мову і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинки, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок; - продовжує вдосконалювати навичку розрізнення на слух кількісних числівників від 1 до 1000000, здійснює переклад, використовує окремо, у словосполученнях, реченнях відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - розуміє призначення <i>Relative Clause</i> як відносного підрядного речення, яке використовується з метою надання додаткової інформації про щось, уникаючи необхідності розпочати нове речення, роблячи текст раціональнішим завдяки відсутності слів, що повторюються; знає, що конструкція підрядного речення передбачає використання відносних займенників “<i>who</i>” (для людей: <i>I see the woman who lives next door.</i>), “<i>which</i>” (для предметів і тварин: <i>He told me about the cat</i>	зорове (читання) або слухове (мовлення педагога, однокласників) сприймання, ретельний аналіз граматичних ознак схожих граматичних конструкцій шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування уміння розрізняти та використовувати кількісні числівники з опорою на слухове та зорове сприймання, послідовно та вибірково відтворювати їх за необхідності називання кількості предметів відповідно до контексту мовленнєвої ситуації шляхом багаторазового повторення під час участі у різноманітних іграх, що дозволяють полегшити запам’ятовування. Формування уміння розпізнавати на слух та з опорою на зорове сприймання (читання) речення, що містять <i>Relative Clause</i> серед інших, самостійно конструювати їх на основі здійснення самоконтролю шляхом навмисного підсилення голосу педагогом в момент їхнього звучання, повторення відповідної конструкції у разі необхідності (при опорі на зразок еталонної вимови педагога), а також її індикації за допомогою різних кольорів, жирного шрифту тощо
---	---	--

Фонетичний лінгвістичної (рівень усного та писемного мовлення): вимова, читання, письмо	<i>which is lying on the roof.</i>), “that” (для людей, предметів, тварин: <i>Can you see this girl/sweet/dog that is on the sofa?</i>); знає особливості перекладу підрядної частини речення, що містить <i>Relative Clause</i>, на рідну мову, уміє конструювати стверджувальні, питальні, заперечні речення (з орієнтацією на їх головну частину) відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на допомогу педагога; - впізнає графічні образи нових слів (засвоєних на рівні усного мовлення у контексті теми), а також словосполучень та речень, що містять ці слова, з опорою на слухове сприймання еталонної вимови педагога, транскрипційні позначення, розуміє значення (здійснює переклад з англійської мови на рідну та навпаки); читає нові слова окремо, у контексті словосполучень, речень (відтворюючи інтонацію реплік погодження, поради, висловлення почуттів; інтонацію складносурядного та складнопідрядного речень), текстів, вимовляючи відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на візуальні підказки (транскрипційні нагадування, малюнки, схеми тощо) або за допомогою педагога у разі необхідності; - усвідомлює повністю сенс прочитаного вголос, мовчки (за умови достатнього рівня мовленнєвої готовності) тексту, який	педагогом або самою дитиною у контексті виконання завдань. Формування зорових, фонематичних, мовнорухових операцій та функцій (сприймання, уваги, пам'яті, контролю) та умінь спиратися на них послідовно або одночасно у процесі опанування оптико-акустико-вимовних образів англійських слів, швидко актуалізуючи необхідний та переключаючись з одного на інший, шляхом залучення учнів до роботи зі словником (внесення нових слів з опорою на зразок, коментарі та допомогу педагога, який виконує відповідні записи на дошці), що полягає у подальшому вивченні занесених до словника слів у ігрових ситуаціях. Формування навичок дискурсивно-логічного розуміння прочитаного (передбачає деяке «відставання» процесу усвідомлення
--	---	--

	побудовано на знайомому мовному матеріалі, демонструючи ступінь розуміння через здійснення або дослівного перекладу на рідну мову, або у процесі виконання завдань до тексту відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей; - уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі списування, водночас виконуючи різноманітні завдання орфографічного або граматичного характеру відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі	від процесів сприймання), що потребує попереднього лексико-граматичного, а інколи стилістичного аналізу окремих частин тексту шляхом створення навчальних ситуацій, спрямованих на змістову ідентифікацію («Знайдіть у прочитаному тексті речення, які схожі за змістом на це», «Визначте, чи відповідає це речення змісту оповідання» тощо), розкриття значення незнайомих слів на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, у процесі читання текстів особистого характеру (листів, листівок, створених власноруч), що є додатковим стимулом для опанування навички читання. Формування умінь співвідносити написане слово із еталонним на основі зорового сприймання та виправляти помилки у разі їхнього виникнення спочатку в навмисно створених умовах (на дошці: у неправильно записаних педагогом словах), у писемній продукції сусіда по парті шляхом створення ситуацій співробітництва, потім у власній з опорою на алгоритм, що передбачає запропоновану педагогом послідовність дій. Формування умінь запам'ятовувати англомовні лінгвістичні одиниці
--	---	---

	написання зорових, зорово-слухових та слухових диктантів за умови достатнього рівня засвоєння лінгвістичних одиниць у контексті теми, а також відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово відтворювати англomовні слова, словосполучення, короткі речення, що запропоновано рідною мовою (здійснювати письмовий переклад) з опорою на уявлення про звуко-буквений склад зазначених лінгвістичних одиниць, а також відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	(англійські слова) спочатку на основі лише зорового сприймання та письмово відтворювати їх, спираючись на оперативну зорову пам'ять; далі - на основі зорового сприймання (слова, словосполучення, короткі речення) та письмово відтворювати їх, спираючись на слухове сприймання мовлення педагога та зорово-слухову оперативну пам'ять; далі - на основі лише слухового сприймання мовлення педагога, спираючись на слухову оперативну пам'ять, з метою вдосконалення письма. Формування навичок контролю за якістю вимови (у разі її присутності) в процесі письма, співставлення результатів вимови (уявлень у разі відсутності вимови) та написання з метою адекватно оцінювати власний результат та вносити відповідні поточні корективи. Формування умінь здійснювати переклад з рідної мови на англійську шляхом актуалізації англomовних еквівалентів (уявлень про їхній звуко-буквений склад) з метою автоматизації іншомовних комунікативних навичок у процесі організації різноманітних колективних ігор, що передбачають спочатку часткове відтворення (доповнення
--	---	--

Соціокультурна компетенція: <i>інтерес і ставлення до англійської мови, культури її народу-носія, особливостей стилю життя; уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; міжкультурна комунікація, ставлення до співрозмовника та його думки, здатність до спілкування з англомовними представниками; подолання упереджень і стереотипів</i>	- уміє письмово описувати предмет, особу, подію, явище або об'єкт, що репрезентовано у контексті певної лексичної теми, з опорою на зразок, попередньо засвоєну модель та власні уявлення стосовно необхідних конструкцій речень та правильності написання слів відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - проявляє інтерес і поважне ставлення до англійської мови і культури (традицій, досягнень, видатних особистостей) її народу-носія, прилучається до неї через читання художньої та публіцистичної літератури; має елементарні уявлення про художні та естетичні цінності англійської культури; розуміє та поважно ставиться до особливостей стилю життя англомовних однолітків, людей іншої культури; має уявлення про музичну культуру англомовних країн; бере участь у міжкультурній комунікації, адекватно спілкується із носіями мови: приймає рішення, дає оцінку; поважно ставиться до	слів, словосполучень, речень елементами, яких не вистачає тощо), а далі - повне письмове відтворення у контексті лексичної теми, яка вивчається. Формування іншомовного творчого письма з метою розвитку умінь самостійно будувати необхідні конструкції, дотримуючись правил граматики та орфографії, а також здійснювати контроль з опорою на зорове сприймання результатів писемного відтворення лінгвістичних одиниць, шляхом створення ситуацій довольного зосередження уваги на технологіях породження іншомовних висловлювань з їх подальшим писемним відтворенням (писемне спілкування із реальним або уявним другом у процесі листування). Формування високого рівня загальної культури та іншомовної мовленнєвої поведінки шляхом організації бесід виховного характеру, читання текстів, виконання різноманітних завдань відповідного змісту (у тому числі прослуховування аудіозаписів) у контексті кожної з лексичних тем із застосуванням ігрових ситуацій.
--	---	--

<i>Загально-навчальна компетенція:</i> <i>Спостереження; усвідомлення мети; співпраця; практичне застосування англійської мови; пошук та передача інформації; використання новітніх технологій</i>	думки співрозмовника; розуміє сутність існуючих соціокультурних упереджень і стереотипів, необхідність їхнього подолання, конструює власні думки з урахуванням їхнього адекватного сприймання відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - розуміє необхідність уважного спостереження за інформацією, що підлягає вивченню; усвідомлює мету завдання; бере активну участь у парній і груповій роботі; застосовує англійську мову в ситуаціях навчального спілкування; здійснює пошук, докладає зусиль до розуміння нової інформації та її передачі з використанням новітніх технологій відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами.	Формування довільної уваги, пам'яті, контролю (зорової, слухової, мовнорухової модальностей) у процесі сприймання нового навчального матеріалу шляхом створення стимулюючого середовища: яскравої наочності, доступності інструкцій до завдань, новизни та оптимальної інтенсивності подачі навчального матеріалу через створення ігрових ситуацій, колективне складання алгоритмів або моделей міркувань для виконання конкретних завдань, аналіз групових та власних досягнень у ході виконання завдань з подальшим оцінюванням кінцевого результату, а також обговорення можливих помилок перед початком виконання у подальшому аналогічних завдань.
---	--	--

На кінець 9-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне	Діалогічне		
Відповідно до індивідуальних особливостей фонематичного розпізнавання та на основі слухового сприймання еталонного мовлення педагога, а також мовлення однокласників, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (кількаразового повторення лінгвістичних одиниць, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - висловлюють свої переконання, думки, згоду або незгоду тощо у відповідь на отриману інформацію; - складають стислі пояснення до плану або розкривають ідею; - розповідають історії, передають сюжет книги/фільму	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку фонематичних процесів, з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо): - спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у англomовних країнах; - ведуть бесіду з однією чи декількома особами у контексті	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, окорухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової): читають з повним розумінням прості тексти, побудовані на засвоєному	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку фонематичних процесів, зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, око-руко-рухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової): передають у письмовій формі

співрозмовником, а також у звукозапису; - розуміють основний зміст прослуханих текстів відповідно до тематики ситуативного спілкування; - виокремлюють необхідну інформацію з прослуханого; - використовують лінгвістичну і контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію або наочність	тощо і висловлюють своє ставлення/враження; Диференційований підхід до обсягу висловлювання (10-15 речень).	певної ситуації спілкування, а також використовуючи інформацію з прочитаного, почутого, побаченого; - беруть участь у діалогах різних типів, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій; - беруть участь у дискусії, аргументуючи свою точку зору; - будують спілкування на мовному та мовленнєвому матеріалі, що засвоєний і відповідає цілям, завданням у контексті програмної тематики; Диференційований підхід до обсягу правильно вербально	мовному матеріалі; - знаходять необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнку, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі); - розуміють зміст листів, листівок особистого характеру. Диференційовани й підхід до обсягу (200-750 друкованих знаків).	зміст почутого, прочитаного, побаченого; письмово правильно оформлюють повідомлення відповідно до його форми (на основі лише зорового, зорового та слухового сприймання, лише слухового сприймання, звуко-буквених уявлень, підключаючи опору на власну виражену або приховану вимову у разі її правильності); описують предмет, особу, події, явища, об'єкти; продовжують підтримувати писемне спілкування у вигляді листування із уявним або
---	---	---	---	---

		оформлених індивідуальних реплік діалогу (7-8 реплік).		реальним другом, (використовуючи зразок, опору на фонематичні уявлення або власну вимову у разі її правильності; граматичні алгоритми у вигляді зорових опор або зразки подібного повідомлення).
				Диференційовани й підхід до обсягу письмового повідомлення (10-15 речень).

10 клас

105 годин на рік (3 години на тиждень)

Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи та очікувані результати
1) Я, моя сім'я, мої друзі (автобіографія) (15 уроків) <i>Особистісна сфера спілкування</i> Мовленнєві функції: надання інформації про себе та постановка питань з метою уточнення такої інформації про інших; опис людей, предметів, дій, явищ, самопочуття, подій; характеристика якостей особистості, вчинків людей і стосунків між ними 2) Молодіжні культури (течії молодіжної культури, молодіжні організації) (13 уроків) <i>Публічна сфера спілкування</i> Мовленнєві функції: надання інформації та висловлення своїх почуттів та емоцій; аргументація свого вибору, точки зору, власної думки 3) Наука і технічний прогрес	<u>Учень:</u> - уміє надавати інформацію про себе (особисті дані), членів своєї родини, друзів (стосовно зовнішності людини, характеристики її особистості, поведінки, уподобань, самопочуття та повсякденних дій); може надати інформацію про власний спосіб життя, спираючись на свої уподобання; може підтримати бесіду про течії молодіжної культури; уміє у цілому характеризувати сучасний технічний прогрес, назвати відомих вчених і винахідників, сучасні електронні пристрої і гаджети; називає англійські країни, їхні столиці та великі міста, може підтримати бесіду про визначні місця та пам'ятки культури цих країн та рідної країни; бере участь в обговоренні професій та власних здібностей, що можуть слугувати основою для вибору професії спочатку вимовляючи нові лінгвістичні одиниці відповідно до інструкцій педагога (стосовно вимови окремих складних звукосполучень та інтонації), з іншими учнями класу, повторюючи за педагогом/однокласниками, самостійно	Формування слухової уваги та пам'яті на матеріалі англійських одиниць мовлення шляхом багаторазової гучної та виразної вимови слів та коротких речень педагогом з акцентом на довільному зоровому зосередженні на еталонній вимові педагога (органів артикуляції педагога) та ситуації, у якій відбувається сприймання з метою розуміння мовного матеріалу. Формування слухового контролю за власною вимовою шляхом її співставлення із еталонним мовленням педагога (оцінювання якості власних вимовних умінь та їхня самостійна корекція) у процесі активного застосування мови.

(Відомі вчені та винахідники. Сучасні електронні пристрої та гаджети) (16 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: опис людей, предметів, дій, явищ; характеристика якостей особистості, вчинків людей, подій; аргументація свого вибору, точки зору, власної думки 4) Англomовні країни (столиці та великі міста, визначні місця та пам'ятки культури) (18 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: надання інформації та висловлення вражень про побачене, почуте, своїх почуттів і емоцій 5) Україна (великі міста, пам'ятки культури) (18 уроків) Публічна сфера спілкування Мовленнєві функції: надання інформації та висловлення вражень про побачене, почуте, своїх почуттів і емоцій	вимовляючи відповідно до власних мовленнєвих можливостей та ситуації спілкування у контексті кожної теми ситуативного спілкування;	
---	---	--

6) Робота і професії (характеристики професій, нахили і здібності, вибір професії) (17 уроків) <i>Публічна сфера спілкування</i> <i>Мовленнєві функції:</i> <i>надання інформації та</i> <i>висловлення своїх почуттів та</i> <i>емоцій; прийняття та</i> <i>відхилення пропозицій</i> <i>Лексичний компонент</i> <i>лінгвістичної компетенції:</i> <i>особисті дані; течії</i> <i>молодіжної культури; види</i> <i>наук, винаходи; назви</i> <i>англомовних країн та їхніх</i> <i>столиць; визначні місця</i> <i>англомовних країн; пам'ятки</i> <i>культури України; професійні</i> <i>якості, трудові навички</i>	- впізнає на слух та може вказати на предмети, явища та дії, що пов'язані з кожною з лексичних тем, або на їхнє зображення на картинці (<i>повторення слів у контексті кожної теми та поповнення словника новими словами</i>), називає їх (з опорою на картинки у разі необхідності) відповідно до власних мовленнєвих можливостей; може скласти декілька речень, здійснити опис; підтримати бесіду про предмети, явища та дії, здійснити повідомлення у контексті конкретної лексичної теми з опорою на зразок (еталонне мовлення педагога, зорові опори тощо) та алгоритм за допомогою учителя, або працюючи в парі з однокласником, відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей;	Формування навичок вимови відповідно до мовленнєвих можливостей з опорою на еквіваленти рідної мови та відповідно до послідовності перебігу корекційної роботи з подолання порушень мовленнєвого розвитку на матеріалі рідної мови, а також з опорою на наочність з метою підтвердження розуміння значення мовних одиниць. Формування умінь спиратися на власні фонематичні уявлення (акустико-артикуляційні образи слів) у процесі конструювання висловлювань з метою наближення навчального процесу до ситуацій вільної комунікації, у яких відбувається внутрішній переклад з рідної мови на іноземну. Формування впевненості у власних мовленнєвих можливостях з метою
--	---	---

Граматичний компонент лінгвістичної компетенції: диференціація Present Simple, Present Continuous (у значенні майбутнього часу), Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple, структури to be going to (упродовж року), пасивного стану (Passive voice: Simple Tenses, Present Perfect Tense) дієслово (The Infinitive)	- продовжує вдосконалювати навичку диференціації стверджувальних, питальних (<i>general, special questions, Tag-questions, alternative questions</i>) та заперечних речень різних конструкцій у <i>Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Future Simple</i>, з використанням структури <i>to be going to</i>, а також конструкції <i>Passive voice</i>, виділяючи суттєві ознаки у процесі сприймання англомовних лінгвістичних одиниць та здійснюючи адекватний переклад з рідної мови на англійську відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - розуміє сутність <i>The Infinitive</i> як віддієслівної (неозначеної, яка відповідає на питання «Що робити?», «Що зробити?») форми, котра складається з базової форми дієслова і частки “<i>to</i>”: <i>to</i>	профілактики виникнення психологічного бар'єра на шляху до розвитку англомовних комунікативних навичок за допомогою створення ситуацій успіху, що супроводжуються незмінно доброзичливим та толерантним ставленням з боку педагога, яке полягає у наданні можливості здійснити декілька спроб під час відповіді учня для досягнення позитивного результату. Формування навичок самоконтролю у процесі прийняття рішення щодо визначення часу та здійснення поточної корекції у разі необхідності з метою вдосконалення мовлення для точної передачі подій, які відбуваються або через певні проміжки часу у повсякденному житті, або прямо зараз (у даний момент, сьогодні, за наших днів), або щойно (вже, нещодавно, з певного моменту часу, тощо), або мали місце в минулому, або матимуть місце у майбутньому, або відбуваються безвідносно до дійової особи у пасивному стані шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування навичок розпізнавання неозначеної форми дієслова у контексті речень з опорою на зорове
--	---	---

<i>дієслово (Conditional 1)</i>	<i>do, to go, to play (He wants to know about it.);</i> знає про властивості, функції та форми <i>The Infinitive</i>; може правильно здійснити переклад речень, що містять неозначену форму дієслова, з англійської на рідну мову і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинку, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок; - розуміє призначення <i>Conditional 1</i> (умовного речення першого типу), як такого, що репрезентує можливу умову події та її вірогідний результат; знає, що умовне речення першого типу передає реальну ситуацію, часто використовується з метою попереджень, складається з <i>if clause (condition): if + simple present</i> і <i>Main clause: simple future (If it rains, you will get wet. You will get wet if it rains.);</i> може правильно здійснити переклад речень, що містять <i>Conditional 1</i>, з англійської на рідну мову і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинку, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок;	(читання) або слухове (мовлення педагога, однокласників) сприймання, ретельний аналіз граматичних ознак схожих граматичних конструкцій шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування навичок розпізнавання речень за типом <i>Conditional 1</i> серед речень інших конструкцій з опорою на зорове (читання) або слухове (мовлення педагога, однокласників) сприймання, ретельний аналіз граматичних ознак схожих граматичних конструкцій; формування самоконтролю у процесі здійснення перекладу з рідної мови на англійську з урахуванням того факту, що у рідній мові і головна, і підрядна частини речення побудовано у майбутньому часі, а в англійській мові відповідно – у теперішньому простому і майбутньому простому часах (граматичні формули яких необхідно вчасно згадати) шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування навичок розпізнавання сполучників у контексті речень з опорою на зорове (читання) або слухове (мовлення педагога,
<i>сполучник (if, in order to)</i>	- розуміє призначення підрядних сполучників як таких, що вказують на нерівність пов'язаних між собою частин речення, коли одна частина за своїм значенням є підпорядкованою іншій; знає,	Формування навичок розпізнавання сполучників у контексті речень з опорою на зорове (читання) або слухове (мовлення педагога,

Фонетичний компонент лінгвістичної компетенції (рівень усного та писемного мовлення): вимова, читання, письмо	що сполучник <i>if</i> вводить підрядне речення з деякою умовою (<i>I will go with you if I have enough time.</i>), сполучник <i>in order to</i> додає підрядне речення, яке вказує на ціль (<i>My friend saved some money in order to buy a new bike.</i>); може правильно здійснити переклад речень, що містять сполучники, з англійської на рідну мову і навпаки, спираючись на мовлення педагога, картинки, а також конструюючи речення самостійно з опорою на зразок; - впізнає графічні образи нових слів (засвоєних на рівні усного мовлення у контексті теми), а також словосполучень та речень, що містять ці слова, з опорою на слухове сприймання еталонної вимови педагога, транскрипційні позначення, розуміє значення (здійснює переклад з англійської мови на рідну та навпаки); читає нові слова окремо, у контексті словосполучень, речень (відтворюючи правильний наголос у складних словах, інтонацію реплік погодження, поради, висловлення почуттів; інтонацію складносурядного та складнопідрядного речень, намагаючись правильно передати англійськомовний акцент), текстів, вимовляючи відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та з опорою на візуальні підказки (транскрипційні нагадування, малюнки, схеми тощо) або за допомогою педагога у разі необхідності;	однокласників) сприймання, ретельний аналіз граматичних ознак схожих граматичних конструкцій шляхом створення проблемних ситуацій та з опорою на алгоритм міркувань, що призводить до прийняття правильного рішення. Формування зорових, фонематичних, мовнорухових операцій та функцій (сприймання, уваги, пам'яті, контролю) та умінь спиратися на них послідовно або одночасно у процесі опанування оптико-акустико-вимовних образів англійських слів, швидко актуалізуючи необхідний та переключаючись з одного на інший, шляхом залучення учнів до роботи зі словником (внесення нових слів з опорою на зразок, коментарі та допомогу педагога, який виконує відповідні записи на дошці), що полягає у подальшому вивченні занесених до словника слів у ігрових ситуаціях.
--	--	---

	- усвідомлює повністю сенс прочитаного вголос, мовчки (за умови достатнього рівня мовленнєвої готовності) тексту, який побудовано на знайомому мовному матеріалі, демонструючи ступінь розуміння через здійснення або дослівного перекладу на рідну мову, або у процесі виконання завдань до тексту відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей; - уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі списування, водночас виконуючи різноманітні завдання орфографічного або граматичного характеру відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук;	Формування навичок дискурсивно-логічного розуміння прочитаного (передбачає деяке «відставання» процесу усвідомлення від процесів сприймання), що потребує попереднього лексико-граматичного, а інколи стилістичного аналізу окремих частин тексту шляхом створення навчальних ситуацій, спрямованих на змістову ідентифікацію («Знайдіть у прочитаному тексті речення, які схожі за змістом на це», «Визначте, чи відповідає це речення змісту оповідання» тощо), розкриття значення незнайомих слів на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, у процесі читання текстів особистого характеру (листів, листівок, створених власноруч), що є додатковим стимулом для опанування навички читання. Формування умінь співвідносити написане слово із еталонним на основі зорового сприймання та виправляти помилки у разі їхнього виникнення спочатку в навмисно створених умовах (на дошці: у неправильно записаних педагогом словах), у писемній продукції сусіда по парті шляхом створення ситуацій співробітництва, потім у власній з опорою на алгоритм, що передбачає
--	--	---

	- уміє письмово відтворювати слова, словосполучення, речення у процесі написання зорових, зорово-слухових та слухових диктантів за умови достатнього рівня засвоєння лінгвістичних одиниць у контексті теми, а також відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово відтворювати англomовні слова, словосполучення, речення, що запропоновано рідною мовою (здійснювати письмовий переклад) з опорою на уявлення про звуко-буквений склад зазначених лінгвістичних одиниць, а також відповідно до індивідуальних	запропоновану педагогом послідовність дій. Формування умінь запам'ятовувати англomовні лінгвістичні одиниці (англійські слова) спочатку на основі лише зорового сприймання та письмово відтворювати їх, спираючись на оперативну зорову пам'ять; далі - на основі зорового сприймання (слова, словосполучення, короткі речення) та письмово відтворювати їх, спираючись на слухове сприймання мовлення педагога та зорово-слухову оперативну пам'ять; далі - на основі лише слухового сприймання мовлення педагога, спираючись на слухову оперативну пам'ять, з метою вдосконалення письма. Формування навичок контролю за якістю вимови (у разі її присутності) в процесі письма, співставлення результатів вимови (уявлень у разі відсутності вимови) та написання з метою адекватно оцінювати власний результат та вносити відповідні поточні корективи. Формування умінь здійснювати переклад з рідної мови на англійську шляхом актуалізації англomовних еквівалентів (уявлень про їхній звуко-буквений склад) з метою
--	---	--

Соціокультурна компетенція: <i>інтерес і ставлення до англійської мови, культури її народу-носія, системи цінностей, норм поведінки, особливостей стилю життя; роль засобів масової інформації у формуванні критичного мислення; міжкультурна комунікація, ставлення до співрозмовника та його думки,</i>	мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - уміє письмово описувати предмет, особу, подію, явище або об'єкт, що репрезентовано у контексті певної лексичної теми, з опорою на зразок, попередньо засвоєну модель та власні уявлення стосовно необхідних конструкцій речень та правильності написання слів відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку дрібної моторики рук; - проявляє інтерес і поважне ставлення до англійської мови і культури (традицій, досягнень, видатних особистостей) її народу-носія, прилучається до неї через читання художньої та публіцистичної літератури; адекватно сприймає і ставиться до системи цінностей, норм поведінки, стилю життя, що прийняті в англійських країнах, належним чином реагує на них; проявляє критичне мислення, розуміє чужу точку зору на	автоматизації іншомовних комунікативних навичок у процесі організації різноманітних колективних ігор, що передбачають спочатку часткове відтворення (доповнення слів, словосполучень, речень елементами, яких не вистачає тощо), а далі - повне письмове відтворення у контексті лексичної теми, яка вивчається. Формування іншомовного творчого письма з метою розвитку умінь самостійно будувати необхідні конструкції, дотримуючись правил граматики та орфографії, а також здійснювати контроль з опорою на зорове сприймання результатів писемного відтворення лінгвістичних одиниць, шляхом створення ситуацій довільного зосередження уваги на технологіях породження іншомовних висловлювань з їх подальшим писемним відтворенням (писемне спілкування із реальним або уявним другом у процесі листування). Формування високого рівня загальної культури та іншомовної мовленнєвої поведінки шляхом організації бесід виховного характеру, читання текстів, виконання різноманітних завдань відповідного змісту (у тому числі прослуховування аудіозаписів) у
---	--	--

здатність до спілкування з англомовними представниками; подолання упереджень і стереотипів <i>Загально-навчальна компетенція:</i> Спостереження; усвідомлення мети; співпраця; практичне застосування англійської мови; пошук та передача інформації; використання новітніх технологій	проблеми, що пов'язані з роллю засобів масової інформації у житті людини; бере участь у міжкультурній комунікації, адекватно спілкується із носіями мови: приймає рішення, дає оцінку; поважно ставиться до думки співрозмовника; розуміє сутність існуючих соціокультурних упереджень і стереотипів, необхідність їхнього подолання, конструює власні думки з урахуванням їхнього адекватного сприймання відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами; - розуміє необхідність уважного спостереження за інформацією, що підлягає вивченню; усвідомлює мету завдання; бере активну участь у парній і груповій роботі; застосовує англійську мову в ситуаціях навчального спілкування; здійснює пошук, докладає зусиль до розуміння нової інформації та її передачі з використанням новітніх технологій відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та користуючись різноманітними опорами.	контексті кожної з лексичних тем із застосуванням ігрових ситуацій. Формування довільної уваги, пам'яті, контролю (зорової, слухової, мовнорухової модальностей) у процесі сприймання нового навчального матеріалу шляхом створення стимулюючого середовища: яскравої наочності, доступності інструкцій до завдань, новизни та оптимальної інтенсивності подачі навчального матеріалу через створення ігрових ситуацій, колективне складання алгоритмів або моделей міркувань для виконання конкретних завдань, аналіз групових та власних досягнень у ході виконання завдань з подальшим оцінюванням кінцевого результату, а також обговорення можливих помилок
---	--	--

		перед початком виконання у подальшому аналогічних завдань.
--	--	---

На кінець 10-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне	Діалогічне		
Відповідно до індивідуальних особливостей фонематичного розпізнавання та на основі слухового сприймання еталонного мовлення педагога, а також мовлення однокласників , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (кількаразового повторення лінгвістичних одиниць, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей та особливостей розвитку фонематичних процесів , з використанням у разі необхідності різноманітних опор (тлумачення інструкцій/надання мовленнєвих зразків педагогом, картинок, міміки, жестів, рухів тіла тощо):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, окорухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової):	Відповідно до індивідуальних мовленнєвих можливостей, особливостей розвитку фонематичних процесів, зорових функцій та операцій (сприймання, уваги, пам'яті контролю, око-руко-рухової координації тощо), а також особливостей взаємодії різних аналізаторних систем (мовнорухової, слухової, зорової):
розуміють та сприймають інформацію у процесі спілкування зі	- висловлюються відповідно до певної ситуації або у зв'язку із прочитаним, почутим, побаченим; - описують об'єкти повсякденного оточення, події і види діяльності, в яких беруть участь;	- спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у англomовних країнах; - ведуть бесіду з однією чи декількома особами відповідно до	- читають з повним розумінням тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі; - знаходять необхідну	передають у письмовій формі

співрозмовником, а також у звукозапису; - розуміють основний зміст прослуханих текстів відповідно до тематики ситуативного спілкування; - виокремлюють необхідну інформацію з прослуханого; - використовують лінгвістичну і контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію або наочність	розповідають про повсякденне життя, про минулу діяльність, про плани на майбутнє, дотримуючись нормативного мовлення; Диференційований підхід до обсягу висловлювання (12-16 речень).	комунікативної ситуації у контексті тематики, що визначена програмою; - розширюють запропоновану співбесідником тему розмови, переходять на іншу тему; - адекватно поведуться у комунікативних ситуаціях, демонструючи мовленнєву поведінку, характерну для носіїв мови; - використовують міміку та жести; - будують спілкування на мовному та мовленнєвому матеріалі, що засвоєний і відповідає цілям, завданням у контексті програмної тематики; Диференційований підхід до обсягу правильно вербально оформлених	інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнку, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі); переглядають текст чи серію текстів з метою пошуку необхідної інформації. Диференційований підхід до обсягу (300-800 друкованих знаків).	зміст почутого, прочитаного, побаченого; письмово правильно оформлюють повідомлення відповідно до його форми (на основі лише зорового, зорового та слухового сприймання, лише слухового сприймання, звуко-буквених уявлень, підключаючи опору на власну виражену або приховану вимову у разі її правильності); заповнюють анкету; пишуть поздоровлення, запрошення, оголошення, записку, повідомлення для друга або члена сім'ї; пишуть лист-повідомлення у формі
---	--	--	---	--

		індивідуальних реплік діалогу (7-8 реплік).		розповіді/опису, висловлюючи свої враження, думки про осіб, події, явища, факти (використовуючи зразок, опору на фонематичні уявлення або власну вимову у разі її правильності; граматичні алгоритми у вигляді зорових опор або зразки подібного повідомлення). Диференційовани й підхід до обсягу письмового повідомлення (12-16 речень).
--	--	---	--	--